

stech, ku př. v §§ 85 b), 333 tr. zák. užívá množného čísla jen vzhledem k možné mnohosti případů a jako označení druhového. Než, mluvili zákon o setrvání v odporu proti osobám vrchnostenským ve spojení se strážemi, k utišení nepokoje přicházejícími, a činili na tom závislým stupňování trestnosti při zločinu, jenž již záleží v tom, že se vrchnosti odpor činí, pak nelze ustanovení Šu 70 tr. zák. první věty rozuměti jinak, než že těmito osobami vrchnostenskými, kladenými na roveň strážím, jsou míněny veřejné orgány, určené dle svého služebního postavení přímo pro péči o zachování veřejného pokoje a řádu, tedy orgány politické správy, policie, četnictva a pod. Nasvědčuje tomu též předpis Šu 73 tr. zák. o zločinu vzbouření, jenž tvoří nejvyšší stupeň násilného odporu proti vrchnosti a činí skutkovou podstatu závislou na skutečnosti, že ku zjednání pokoje a pořádku bylo třeba užiti mimořádné moci. Všechny tyto úvahy vedou k této stupnici: pozdvižení proti vrchnosti ve smyslu druhého odstavce Šu 68 tr. zák., samo o sobě trestné dle sazeb Šu 71 tr. zák., pozdvižení, v němž setrváno i při zakročení řádné moci, povoláné ku zjednání pokoje a pořádku, trestné dle vyšších sazeb Šu 70 tr. zák.; pozdvižení kvalifikované dle Šu 73 tr. zák., k jehož utišení bylo třeba použití moci mimořádné — zločin vzbouření. V tomto případě přichází ještě v úvahu, že přednosta R. byl právě ta vrchnost, proti jejíž nařízení násilný odpor směřoval a že osobně zakročil právě jen, by výkon svého nařízení prosadil, takže násilný odpor davu vždy vlastně, z počátku nepřímou, pak přímo proti němu směřoval, a že vůbec nijak vůči davu neprojevil, že by byl přišel za účelem utišení nepokoje, takže nebylo tu podkladu pro zjištění, že by obžalovaní subjektivně ku vědomí této, trestnost zvyšující okolnosti byli dospěli. Nalézací soud skutečně tedy porušil zákon, když trest vyměřil dle Šu 70 a ne dle Šu 71 tr. zák.

Čís. 488.

Pochybnosti co do materiální oprávněnosti úředního výkonu neosvobozují od zodpovědnosti ve smyslu Šu 81 tr. zák.

Ku pohrůzce ve smyslu Šu 81 tr. zák. se vyžaduje, by byla s to vzbuditi obavu, že pachatel vykoná hned to, čím hrozil.

Klacek jest zbraní ve smyslu Šu 82 tr. zák.

(Rozh. ze dne 23. června 1921, Kr I 884/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 26. října 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí dle Šu 81 tr. zák.

Důvody:

S hlediska důvodu zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. namítá zmateční stížnost, že výkupní komise nebyla oprávněna předsevzítí dotyčný úkon, tak že tu nešlo o úkon úřední. Komise směla prý jen odvéztí naměřenou již pšenici přes odpor deputátníků ve dvoře se nalézajících, neměla

prý však práva, na sýpkách uložené obilí, které nebylo zabaveno a bylo tudíž volné, měřiti a přesvědčovati se, zdali pro lidi ve dvoře zaměstnané je s důstatek obilí na jejich deputáty. Než v ohledu tomto dlužno především poukázati na zjištění nalézacího soudu, že komise byla oprávněna dáti dotyčné obilí přeměřiti, poněvadž od zjištění množství obilí závisel výpočet, kolik obilí bylo třeba pro domácí potřebu a mnoho-li ho mohlo býti odebráno. Nehledíc k tomu měl obžalovaný možnost, byl-li toho náhledu, že komise není oprávněna k provedení úředního úkonu, stěžovati si zákonnou cestou proti jejímu postupu, nikterak však nelze uznati přípustným, by úřednímu úkonu odpor kladl a svémocně řešil otázku, smí-li komise úřední úkon provéstí či nikoli. Pochybnosti co do materiální oprávněnosti úředního výkonu neosvobozují od zodpovědnosti ve smyslu §u 81 tr. zák. Formelní pak oprávnění komise k úkonu, založené ať ve vrchnostenském příkaze, ať v úředním, nebo služebním postavení členů komise, jež dle zákona jest jediné směrodatným, nebere stížnost vůbec v odpor. Uplatňovaná obrana musí tudíž zůstati bez vlivu na posouzení skutkové povahy jednání obžalovaného. Neprávem brojí dále stížnost proti podřadění činu pod ustanovení §u 81 tr. zák. z té příčiny, že prý v tom, že obžalovaný vzal do ruky klacek a počal jím šermovati kolem sebe, volaje, že tam (totiž k pšenici) nikdo nesmí ani na krok, nelze spatřovati nebezpečného vyhrožování. Správně vystihuje sice stížnost pojem nebezpečné pohrůžky ve smyslu §u 81 tr. zák., uvádějíc, že je tu tehdy, když pohrůžka je s to vzbuditi obavu, že ten, kdo hrozí, vykoná hned něco, co by bylo na újmu životu neb zdraví ohroženého veřejného orgánu, a ponechává ohroženému jen volbu, buďto od úředního úkonu upustiti, nebo býti připraven na neprodlené porušení tělesné integrity. Neprávem však míní, že by tyto předpoklady nebyly v daném případě kryty zjištěními rozsudku. Zjišťujeť nalézací soud, že komise následkem pohrůžky obžalovaného od dalšího výkonu úředního upustila, ježto bez použití zbraně by se odebrání obilí a přeměření jeho nebylo dalo provéstí, že vyhrůžné jednání obžalovaného bylo způsobilé uvéstí členy komise, zejména Aloisa K-a a Antonína T-a, ve strach a nepokoj, že jmenovitě K. očekával k a ž d o u c h v í l i, že klacek bude míti na zádech a že u členů komise musila býti výrokem obžalovaného vzbuzena obava, že, kdyby se k obžalovanému přiblížili, byli by klackem zasaženi. Ze zjištění těchto plyne nepochybně, že vyhrůžka obžalovaného směřovala proti tělesné integritě členů komise a že budila obavu, že bude též ihned vykonána, splněna. Uplatňuje-li stížnost, že o nebezpečné vyhrůžce nemůže býti proto řeči, že členové výkupní komise byli známými obžalovaného a že věděli, že by obžalovaný při své povaze nikomu neublížil, staví se tím jednak v odpor se zjištěními nalézacího soudu, což je v řízení zrušovacím při uplatňování hmotněprávního důvodu zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. nepřipustno (§§ 258, 288 čís. 3 tr. ř.), jednak uplatňuje něco, co pro skutkovou povahu zločinu dle §u 81 tr. zák. je nerozhodno. Neboť skutečné ublížení mělo by dle §u 82 tr. zák. význam jen pro otázku trestu. Pohrůžka obžalovaným projevená odpovídá proto úplně podmínkám, které jsou potřebny k použití §u 81 tr. zák. Poněvadž pak nalézací soud zjistil a způsobem zákonu (§ 270 čís. 5 tr. ř.) vyhovujícím odůvodnil, že pohrůžka stala se v úmyslu, zmařiti úřední úkon, jest odsuzující výrok ve smyslu §u 81 tr. zák. po stránce právní úplně bez-

vadným. Zakládá-li však činnost obžalovaného skutkovou povahu zmíněného zločinu, nemůže přicházeti již v úvahu čin méně trestný, přešpek §u 312 tr. zák., i je stížnosti odňata půda pro uplatňování důvodu zmatečnosti čís. 10 §u 281 tr. ř. Neodůvodněnou je konečně stížnost, pokud opírajíc se o důvod zmatečnosti čís. 11 §u 281 tr. ř., namítá, že slabý klacek nelze považovati za zbraň a že tudíž nalézací soud, použiv vyšší sazby §u 82 tr. zák., vybočil ze svého práva trestného. Předně nekryje se tvrzení stížnosti se zjištěními rozsudku, tvrdí-li, že klacek byl slabý, poněvadž to z rozsudku není vidno. Každým způsobem však dlužno klacek označiti ve smyslu §u 82 tr. zák. za zbraň, poněvadž se hodí stejně jak k útoku, tak i k obraně proti člověku a jest způsobilý ohroziti jeho tělesnou bezpečnost, a ježto § 82 tr. zák. nemá na mysli jen zbraně smrtící nebo zbraně v technickém slova smyslu. Stačí vůbec každý předmět, jenž je způsobilý sesílití útok, směřující proti vrchnostenské osobě a ohroziti tělesnou její bezpečnost.

Čís. 489.

Podloudný vývoz předmětů potřeby do ciziny (zákon ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n.).

Lhostejno, zda ten, kdo předměty potřeby podloudně přes hranice dopravuje, jest jich vlastníkem či přepravuje-li je pro osobu třetí.

Likéry jsou předměty potřeby.

(Rozh. ze dne 23. června 1921, Kr I 902/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. září 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle § 2 lit. b) zákona ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n.

Důvody:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. namítá stížnost proti odsuzujícímu výroku, že likér, který vezl obžalovaný přes hranice, nenáležel jemu, nýbrž jistému říšskému Němci, jenž obžalovaného zjednal k odvezení koupeného likéru. Než okolnost tato je s hlediska zákona naprosto nerozhodna. Dle § 2 zákona ze dne 18. března 1920, čís. 188 sb. z. a n. dopouští se přestupku, pokud se týče přečinu nebo zločinu, podle ceny vyvážených věcí, ten, kdo dopravuje předměty potřeby do ciziny bez potřebného povolení. Používaje všeobecného výrazu »doprava«, chce zákon svým ustanovením zachytiti veškerou podloudnou přepravu předmětů potřeby z tuzemska do ciziny, jakkoli a kýmkoli předsevzatou a nezáleží proto na tom, je-li ten, kdo předměty podloudně přepravuje, vlastníkem jejich či přepravuje-li je pro osobu třetí, poněvadž zákon v té příčině nerozeznává. Nezávažno je též, že obžalovaný v době, kdy ho zmíněný cizinec najal, nevěděl ani, do které vesnice má likér převézt, poněvadž rozhodno jest zjištění, že jej chtěl převézt přes hranice do ciziny. Obranou, že nevěděl, zda jedná proti zákonu, uplatňuje obžalovaný omyl nikoli rázu skutkového, nýbrž povahy právní, který